

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1218/2025
16.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светланае Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Мирољуба Томића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничаром, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Влатка Ратковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Руми К 542/17 од 06.12.2024. године и Вишег суда у Сремској Митровици Кж1 63/25 од 06.06.2025. године, у седници већа одржаној дана 16.10.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Влатка Ратковића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Руми К 542/17 од 06.12.2024. године и Вишег суда у Сремској Митровици Кж1 63/25 од 06.06.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Руми К 542/17 од 06.12.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ и изречена му је условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од једне године и истовремено одређено да се утврђена казна затвора неће извршити, ако окривљени у року проверавања од три године од правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело. Истом пресудом, окривљени је, на основу члана 258. став 4. ЗКП, обавезан да оштећеном ЈП „Стамбено“ Рума, на име имовинскоправног захтева плати износ од 87.000,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде, а оштећено ЈП „Стамбено“ Рума, је ради остваривања имовинскоправног захтева у преосталом делу упућено на парнични поступак. Окривљени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка ближе одређене у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици Кж1 63/25 од 06.06.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Влатка Ратковића, а првостепена пресуда потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднело је бранилац окривљеног АА, адвокат Влатко Ратковић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1), тачка 8) и тачка 9) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Влатка Ратковића, доставио Врховном јавном тужилаштву, у складу са чланом 488. став 1. КЗ, и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужилаштва и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Влатка Ратковића, нижестепене пресуде побијају због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и с тим у вези указује да је суд прекорачио оптужбу тако што је прихватио да поступа по измењеном оптужном акту јавног тужиоца Кт 109/20 од 26.09.2022. године којим је окривљеном АА стављено на терет кривично дело проневера из члана 364. став 2. у вези става 1. КЗ којим је себи прибавио противправну имовинску корист у износу од 1.068.000,00 динара, уместо да поступа по првобитном оптужном акту Кт 812/19 од 03.12.2019. године којим је окривљеном АА и окривљеној ББ стављено на терет кривично дело проневера у саизвршилаштву члана 364. став 2. у вези става 1. КЗ у вези члана 33. КЗ чијим извршењем су заједнички прибавили наведени износ противправне имовинске користи.

Наиме, јавни тужилац може, сходно одредби члана 43. ЗКП у вези члана 409. ЗКП, да врши измене чињеничног описа кривичног дела током целог кривичног поступка и то све до завршетка главног претреса, па тако оптужни акт може изменити изостављањем, додавањем и/или променом одређених чињеничних навода, као и променом правне квалификације кривичног дела, при чему је суд, према одредби члана 420. став 1. и 2. ЗКП, везан за чињенични опис дела, а не и за правну квалификацију кривичног дела.

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП постоји уколико је пресудом оптужба прекорачена, дакле суд исту чини тиме што, противно одредби члана 420. став 1. ЗКП, пресудом прекорачује оптужбу јавног тужиоца у смислу повреде субјективног или/и објективног идентитета оптужбе и пресуде на штету окривљеног.

Из списка предмета произилази да је оптужним предлогом јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Руми Кт 812/19 од 03.12.2019. године, окривљенима АА и ББ стављено на терет кривично дело проневера у саизвршилаштву из члана 364. став 2. у вези става 1. КЗ у вези члана 33. КЗ. Наведени оптужни предлог, измењен је поднеском јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Руми Кт 190/20 од 26.09.2022. године, тако што је јавни тужилац окривљеном АА ставио на терет

кривично дело проневера из члана 364. став 2. у вези става 1. КЗ и одустао од кривичног гоњења окривљене ББ.

Побијаном пресудом Основног суда у Руми К 542/17 од 06.12.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ које су, према изреци ове пресуде, окривљени извршио тако што је присвајањем новца који му је поверен у служби, себи прибавио противправну имовинску корист у износу од 87.000,00 динара и у наведеном износу причинио штету ЈП „Стамбено“ Рума.

Сходно изнетом, Врховни суд налази да, у конкретном случају, првостепени суд није повредио ни субјективни, а ни објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног када га је, сходно овлашћењима из члана 420. став 2. ЗКП, након одржаног главног претреса, примењујући кривични закон који је блажи, огласио кривим због кривичног дела проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ.

Поступајући на тај начин, првостепени суд у изреку своје пресуде није додао другу радњу извршења у односу на ону која је окривљеном АА већ стављена на терет измењеним оптужним актом, већ је остајући у границама оних чињеница и околности на којима се оптужни акт заснива, уз утврђивање мањег износа противправне имовинске користи коју је окривљени присвојио, њен чињенични опис ускладио са законском инкриминацијом кривичног дела из члана 224. став 1. КЗ за које је окривљеног огласио кривим, а које је услед прописивања нижег посебног минимума казне, повољније по окривљеног од кривичног дела из члана 364. став 1. КЗ које му је оптужним актом стављено на терет. Стога, наведена измена оптужног акта у изреци пресуде није извршена на штету окривљеног, јер није оглашен кривим за већу криминалну активност и вољу нити је побијана пресуда измењена на његову штету у погледу правне квалификације и кривичне санкције.

Из изнетих разлога, Врховни суд је наводе браниоца окривљеног АА, којима се истиче битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, оценио као неосноване.

Неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА истиче битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП и с тим у вези указује да првостепени суд није потпуно решио предмет оптужбе јер у пресуди није одлучио у целокупном износу противправне имовинске користи коју је окривљени према измењеном оптужним акту прибавио, већ само о износу од 87.000,00 динара, за који га је огласио кривим.

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП постоји уколико пресудом није потпуно решен предмет оптужбе, при чему се о непотпуно решеном предмету оптужбе може говорити само у ситуацији када суд уопште није донео одлуку о некој тачки оптужбе.

Изоостављање из чињеничног описа кривичног дела да је окривљени прибавио противправну имовинску корист у износу од 1.068.620,00 динара јер је првостепени суд, у конкретном случају, нашао да је окривљени прибавио мању противправну имовинску корист у износу од 87.000,00 динара, због чега га је огласио кривим због кривичног дела из члана 224. став 1. КЗ, не значи да предмет оптужбе није

потпуно решен и да је суд учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП. Ово стога што је суд овлашћен да мења чињенични опис дела из оптужног акта и да га уподобљава чињеничном стању утврђеном током доказног поступка, уколико при томе остаје у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, а из којих произилазе законска обележја одређеног кривичног дела, као што је учињено у конкретном случају где је наведена измена чињеничног описа и правне квалификације извршена у корист окривљеног АА.

Сходно томе, Врховни суд налази да је првостепеном пресудом у потпуности решен предмет оптужбе, па је супротне наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, којима се истиче битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, оценио као неосноване.

Неосновано бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости истиче и да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП јер је у односу на кривично дело за која је окривљени оглашен кривим наступила застарелост кривичног гоњења.

Окривљени АА је побијаним пресудама оглашен кривим због кривичног дела проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ, за које је прописана казна затвора од три месеца до пет година, а које је, према чињеничном опису у изреци првостепене пресуде, извршио у временском периоду од 01.01.2016. године до 12.09.2017. године.

Одредбом члана 103. тачка 4) КЗ прописано је да се, ако у том закону није другачије одређено, кривично гоњење не може предузети када протекне пет година од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора преко три године, док је одредбом члана 104. став 6. КЗ прописано да застарелост кривичног гоњења настаје у сваком случају кад протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења.

Рок застарелости, у конкретном случају, рачуна се од 12.09.2017. године, као дана престанка противправног стања, па је самим тим јасно да ни у време доношења побијане првостепене пресуде дана 06.12.2024. године, нити у време доношења другостепене пресуде дана 06.06.2025. године, није наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења за кривично дело проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ, која би наступила протеклом 10 година од извршених кривичног дела.

Сходно изнетом, Врховни суд налази да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, на коју се захтевом за заштиту браниоца окривљеног неосновано указује.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић